

Irak ile Yapılan ÇVÖ Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun

Özet

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun 1 Nisan 2022 tarihli Resmî Gazetede yayımlanmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun 01.04.2022 tarihli Resmî Gazetede yayımlanmıştır

Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunmasına dair Kanun yayımlanmakla birlikte, Anlaşma henüz yürürlüğe girmemiştir.

Aşağıda anlaşma ile ilgili özet bilgilere ve açıklamalara yer verilmiştir.

Md.	Konu	Özet açıklama
1	Kapsanan kişiler	Anlaşma, Akit devletlerden birinin veya her ikisinin mukimi olan kişilere uygulanacaktır.
2	Kapsanan vergiler	Anlaşma gelir üzerinden alınan vergileri kapsamaktadır. Buna göre anlaşmanın uygulanacağı vergiler; • Türkiye’de; gelir ve kurumlar vergisinden, • Irak’ta; gelir vergisi, gayrimenkul vergisi ve Irak’ta sözleşme yapan yabancı şirketlerin gelirleri üzerinden alınan vergiden

		oluşmaktadır.
3	Tanımlar	Anlaşmanın 3. maddesinde tanımlara yer verilmiştir. Maddede yer alan hükümlere göre, Anlaşmada geçen; • Kişi terimi, bir gerçek kişiyi, bir şirketi ve kişilerin oluşturduğu diğer herhangi bir kuruluşu, • Şirket terimi, herhangi bir kurum veya vergileme yönünden kurum olarak işlem gören herhangi bir kuruluşu, • Yetkili makam terimi; Türkiye’de, Hazine ve Maliye Bakanını veya onun yetkili temsilcisini, ifade etmektedir.
4	Mukim	Anlaşmanın 4. maddesinde “mukim” terimi tanımlanmıştır. Maddeye göre, “bir Akit devlet mukimi” terimi, bu Devlet ve herhangi bir politik alt bölümü veya mahalli idaresi de dahil olmak üzere, o Devletin mevzuatı gereğince ev, ikametgâh, kanuni merkez, yönetim yeri veya benzer yapıda diğer herhangi bir kriter nedeniyle burada vergiye tabi olan herhangi bir kişi anlamına gelmektedir. Maddede bir gerçek kişinin her iki Devletin de mukimi olduğunda, bu kişinin durumunun ne şekilde belirleneceği ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.
5	İşyeri	Anlaşmanın 5. maddesinde işyeri, bir teşebbüsün işinin tamamen veya kısmen yürütüldüğü işe ilişkin sabit bir yer olarak tanımlandıktan sonra, bir inşaat şantiyesi, yapım, montaj veya kurma projesi veya bunlarla ilgili gözetim faaliyetlerinin yalnızca 12 ayı aşan bir süre devam etmesi durumunda bir iş yeri oluşturacağı belirtilmiştir.
6	Gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelirler	Anlaşmaya göre, gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelirler (gayrimenkul varlığın doğrudan kullanımından, kiralanmasından veya diğer herhangi bir şekilde kullanımından elde edilen gelirler), gayrimenkul varlığın bulunduğu ülkede vergilendirilecektir. Gayrimenkul varlık terimi, varlığın bulunduğu devletin mevzuatına göre tanımlanacaktır.
7	Ticari kazançlar	Anlaşmanın 7. maddesine göre, bir teşebbüse ait kazanç, bu teşebbüs diğer Akit Devlette bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunmadıkça, yalnızca (işletmenin mukimi olduğu) bu Devlette vergilendirilecektir. Eğer işletme işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunursa, teşebbüsün kazancı sadece işyerine atfedilebilen gelirler sınırlı olarak, işyerinin bulunduğu Devlette vergilendirilecektir.
8	Deniz, hava ve kara taşımacılığı gelirleri	Anlaşmanın 8. maddesine göre, bir Akit Devlet teşebbüsünün uluslararası trafikte gemi, uçak veya kara yolu nakil vasıtası işletmeciliğinden elde ettiği kazançlar, yalnızca teşebbüsün kayıtlı ana merkezinin bulunduğu Devlette vergilendirilecektir.
10	Temettüleri	Anlaşmanın 10. maddesine göre, Devletlerden birinde mukim bir şirket tarafından, diğer Devletin mukimine

		ödenen temettüler, kural olarak temettü gelirini elde edenin mukim olduğu ülkede vergilendirilecektir. Anlaşmaya göre temettü gelirleri, temettüyü ödeyen şirketin mukim olduğu yani temettülerin doğduğu Devlette de vergilendirilebilecektir. Ancak temettünün gerçek lehdarı diğer Akit Devletin mukimi ise bu şekilde alınacak vergi, gayrisafî temettü tutarının yüzde 10'unu aşamayacaktır.
11	Faiz gelirleri	Anlaşmanın 11. maddesine göre, bir akit Devlette doğan ve diğer Akit Devletin bir mukimine ödenen faiz, kural olarak bu diğer Devlette vergilendirilecektir. Dolayısıyla ilke olarak faiz gelirlerini vergilendirme hakkı lehdarın mukim olduğu Akit Devlete aittir. Anlaşmaya göre, faiz, elde edildiği Akit Devlette de vergilendirilebilir. Ancak, faizin gerçek lehdarı diğer Akit Devletin bir mukimi ise, bu şekilde alınacak vergi, faizin gayrisafî tutarının %10'unu aşamayacaktır.
12	Gayrimaddi hak bedelleri	Bir Akit Devlette doğan ve diğer Akit Devletin mukimine ödenen gayrimaddi hak bedelleri, bu diğer Devlette vergilendirilecektir. Buna göre gayrimaddi hak bedellerinin vergileme hakkı ilke olarak ödeme yapılan kişinin mukim olduğu Devlete tanınmaktadır. Öte yandan Anlaşma, gayrimaddi hak bedellerinin elde edildiği Devlete de sınırlı bir vergileme hakkı vermektedir. Anlaşmaya göre bu şekilde alınacak vergi gayrimaddi hak bedelinin gayrisafî tutarının yüzde 5'ini aşamayacaktır.
13	Sermaye değer artış kazançları	Anlaşmanın 13. maddesine göre, bir Akit Devlet mukimi tarafından, diğer Akit Devlette yer alan gayrimenkul varlıkların elden çıkarılmalarından doğan kazançlar, ilke olarak bu diğer Devlette vergilendirilecektir. Maddeye göre ayrıca bir Akit Devlet mukiminin, varlıklarının en az yüzde 50'sini doğrudan veya dolaylı olarak diğer Akit Devlette bulunan gayrimenkul varlıkların oluşturduğu bir şirketteki hisselerinin veya diğer kurumsal haklarının elden çıkarılmasından sağladığı kazançlar bu diğer Devlette vergilendirilebilecektir.
14	Serbest meslek faaliyet gelirleri	Anlaşma'nın 14. maddesine göre, bir Akit Devletin mukimi olan bir gerçek kişinin, serbest meslek faaliyetleri dolayısıyla elde ettiği gelir, bu kişi diğer Devlette faaliyetlerini icra etmek amacıyla sürekli kullanabileceği sabit bir yere sahip olmadıkça, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir. Eğer kişi böyle bir sabit yere sahipse, söz konusu sabit yere atfedilebilen gelir bu diğer Devlette vergilendirilebilecektir.
15	Ücretler	Anlaşmanın 15. maddesine göre; yöneticilere yapılan ödemeler (madde 16), emekli maaşları (madde 18), kamu hizmetleri nedeniyle elde edilen gelirler (madde 19) ile öğretmen ve öğrencilere yapılan ödemelerin (madde 20) vergilemesine ilişkin madde hükümleri

		saklı kalmak üzere, bir Akit Devlet mukiminin bir hizmet nedeniyle elde ettiği ücret, maaş ve benzeri gelirler, bu hizmet diğer Akit devlette ifa edilmedikçe, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir. Hizmet diğer Devlette ifa edilirse, gelir bu diğer Devlette vergilendirilebilir. Ancak, yukarıdaki kurala bakılmaksızın, bir Akit Devlet mukiminin diğer Devlette ifa ettiği hizmet nedeniyle elde ettiği gelir, eğer; • Gelir sahibi, diğer Devlette, ilgili takvim yılı içinde başlayan veya sona eren herhangi bir 12 aylık dönemde bir veya birkaç seferde toplam 183 günü aşmayan bir süre veya sürelerde kalırsa, ve • Ödeme, diğer Devletin mukimi olmayan bir işveren tarafından veya bu bir işveren adına yapılırsa, ve • Ödeme, işverenin diğer Devlette sahip olduğu bir iş yerinden veya sabit yerden yapılmazsa sadece gelir sahibinin mukimi olduğu Devlette vergilendirilecektir.
23	Çifte vergilendirmenin önlenmesi	Anlaşma'nın çifte vergilendirmenin önlenmesine ilişkin maddesinde yer verilen düzenlemeye göre, çifte vergileme mahsup yöntemiyle önlenecektir.
25	Karşılıklı anlaşma usulü	Anlaşmanın 25. maddesinde karşılıklı anlaşma usulü düzenlenmiştir. Maddeye göre, Akit Devletlerden birinin veya her ikisinin işlemlerinin, kendisi için Anlaşma hükümlerine uygun düşmeyen bir vergileme yarattığı veya yaratacağı kanaatine vardığında, durumu Akit devletlerden birinin yetkili makamına arz edebilecektir. Anlaşmaya göre müracaatın, Anlaşma hükümlerine aykırı düşen bir vergilemeyle sonuçlanan ilk eylemin bildiriminden itibaren üç yıl içerisinde yapılması gerekmektedir. Yetkili makam, itirazı haklı bulmakla beraber kendisi tatminkâr bir çözüme ulaşamadığı takdirde, Anlaşmaya uygun olmayan vergilemeyi önlemek amacıyla, diğer Devletin yetkili makamıyla karşılıklı anlaşmayla çözmeye çalışacaktır.
26	Bilgi değişimi	Anlaşma'nın bilgi değişimine ilişkin 26. maddesine göre; her iki devletin yetkili makamları, Anlaşma hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili bilgileri, anlaşmayla kapsanan kişilerle ve vergilerle sınırlı olmaksızın değişecekler ve aldıkları bilgileri gizli tutacaklardır. Anlaşmanın 26. maddesinde özetle; • Bir Akit Devletçe talep etmesi durumunda, diğer Akit Devletin, kendi vergi amaçları yönünden bu bilgilere ihtiyacı olmasa da talep edilen bilgiyi sağlamak için kendi bilgi toplama yöntemlerini kullanacağı; 26. maddenin 3. fıkrasında yer alan sınırlamaların, taraflara sadece ulusal menfaati olmadığı gerekçesiyle bilgi sağlamayı reddetme hakkı verecek şekilde yorumlanamayacağı,

		Bilgi değişimini sınırlayan 26. maddenin 3. fıkrasının taraflara, bilginin bir banka, diğer finansal kurum, temsilci veya bir acente ya da yediemin gibi hareket eden bir kişide bulunması veya bir kişideki mülkiyet menfaatleri ile ilgili olması nedeniyle bu bilgiyi sağlamayı reddetme hakkı verecek şekilde yorumlanamayacağı, öngörülmüştür.
29	Yürürlüğe girme	Anlaşmanın 29. maddesine göre; - Taraflar kendi iç mevzuatında öngörülen işlemlerin tamamlandığını diğerine bildirecek, - Anlaşma, bu bildirimlerden sonuncusunun alındığı tarihte yürürlüğe girecek, - Hükümleri, stopaj yoluyla alınan vergiler yönünden, Anlaşmanın yürürlüğe girdiğı tarihi izleyen Ocak ayının birinci günü veya daha sonra ödenen veya mahsup edilen miktarlar için ve diğer vergiler yönünden, Anlaşmanın yürürlüğe girdiğı tarihi izleyen Ocak ayının birinci günü veya daha sonra başlayan vergilendirme yılları için hüküm ifade edecektir.

- **Bültende anlaşma kısaca özetlenmiş olup, işlem yapmadan önce anlaşma metni incelenmeli veya uzman yardımı alınmalıdır.**
- **Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğuna ilişkin Kanun yasalaşmış olmakla birlikte, anlaşma yürürlükte değildir. Anlaşma, her iki ülkedeki yasal prosedürlerin tamamlanmasından sonra, öngörülen şekilde yürürlüğe girecektir.**
- **Anlaşmanın yasal sürecindeki gelişmeler ayrıca duyurulacaktır.**

İlgili Anlaşma metnine aşağıdaki bağlantı yardımıyla ulaşabilirsiniz.

- **Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması**

Bu bülten hakkında daha detaylı bilgi almak için aşağıdaki kişilerle temasa geçebilirsiniz.

Saygılarımızla,

Recep Bıyık
Mevzuat Eğitim ve Araştırma Başkanı
E-posta: recep.biyik@pwc.com



© 2022 PwC Türkiye. Tüm hakları saklıdır. Bu belgede PwC ifadesi, PwC ağını veya PwC ağının üyesi olan bağımsız ve farklı tüzel kişiliklerden oluşan PwC Türkiye'yi ifade etmektedir. Daha detaylı bilgi için www.pwc.com/structure adresini ziyaret edebilirsiniz.